

FC Den Bosch en de controverse over het lot van de amateurstaarten binnen de KNVB

SANERING BETAALD VOETBAL IN 1964 (1)

Ernest Verhees

Dit is het eerste deel van een tweedelig artikel over de sanering van het Nederlandse betaald voetbal midden jaren zestig, waarin wordt beschreven op welke manier het ontstaan van FC Den Bosch daar onderdeel van uitmaakte. Dit jaar viert FC Den Bosch zijn vijftigjarig bestaan als (semi-)professionele betaaldvoetbalorganisatie. In augustus 1965 maakte deze club als opvolger van BVV voor het eerst zijn opwachting in het betaald voetbal, na een moeizame ontstaansgeschiedenis en zonder de gewenste fusie met stadgenoot Wilhelmina. Dit had alles te maken met een controverse tussen de verschillende bestuursorganen van de KNVB over het saneringsproces. In het tweede deel (zie pagina 29-32) wordt de controverse zelf beschreven, die bijna tot een scheuring binnen de bond leidde tussen profs en amateurs.

Tien jaar na de invoering van het betaald voetbal in Nederland eind 1954 was het met deze bedrijfstak in Den Bosch niet florissant gesteld. Van de twee plaatselijke clubs BVV (Bossche Voetbalvereniging) – in 1948 nog landskampioen – en Wilhelmina degradeerde BVV aan het eind van het seizoen 1963-1964 naar de Tweede Divisie, waar Wilhelmina op één seizoen na al tien jaar bivakkeerde.¹ Gezien de onvrede in de stad over de slechte presta-

¹ Zie over de geschiedenis van Wilhelmina, BVV en F.C. Den Bosch: Mees, Henk, e.a., *Jubileumboek negentigjarig bestaan Wilhelmina*. 's-Hertogenbosch: Voetbalvereniging Wilhelmina, 1987; Free, Coen, e.a. *Wilhelmina, een club op stand. Geschiedenis van het honderdjarige Wilhelmina*. 's-Hertogenbosch: Voetbalvereniging Wilhelmina, 1997; Gaal, Frans van. *Een club die handelt. Fragmenten uit de geschiedenis van FC Den Bosch en haar voorlopers*. Zaltbommel: Thema, uitgeverij Schouten & Nelissen, 1997; Damen, Bert, e.a. *1906-2006 100 jaar BVV: Zonder verleden, géén toekomst*. 's-Hertogenbosch: Damen communicatie, 2006; *Heya Den Bosch*. Brabants gras, dl 2. 's-Hertogenbosch: Heinen, 2007. Naar aanleiding van het 50-jarig bestaan verschijnt eind dit jaar: Gaal, Frans van, en Henk Mees. *Vallen en opstaan, vijftig verhalen over een club die weet van degraderen en promoveren*. Veghel: Bek communicatie, 2015.

ties en dalende bezoekersaantallen was Den Bosch dan ook een van de plaatsen waar de KNVB mogelijkheden zag voor een fusie. Dat seizoen was een speciale Reorganisatiecommissie voor de sanering van het betaald voetbal ingesteld, om het aantal clubs van 64 naar 52 terug te brengen. Vertegenwoordigers van de sectie betaald voetbal van de KNVB hielden in het land de mogelijkheden voor vrijwillige terugkeer of fusies in de gaten.

Henk Burgwal, secretaris van zowel de sectie betaald voetbal van de KNVB als van de Reorganisatiecommissie, nam het initiatief om de twee Bossche clubs bij elkaar te brengen. Dit resulteerde in een bijeenkomst in Utrecht op 6 maart 1964, waar voldoende basis bleek te bestaan om met de gemeente en het bedrijfsleven om de tafel te gaan.² Door het bestuur van de nieuwe betaaldvoetbalclub – waar de profsecties van BVV en Wilhelmina aan zouden worden overgedragen – werd besloten tot de oprichting van een Stichting Betaald Voetbal FC Den Bosch. Doel was derhalve een zogeheten Telstarfusie, genoemd naar de semiprofclub die in juli 1963 was ontstaan uit een samengaan van de profafdelingen van VSV uit Velsen en Stormvogels uit IJmuiden, waarbij de twee clubs zelf verder gingen bij de amateurs. Begin 1962 was er even sprake van geweest dat 'Den Bosch' de eerste club zou worden die zou ontstaan door een fusie in de top, nog voor Telstar, maar die poging had al snel schipbreuk geleden omdat BVV zich terugtrok.³

Een belangrijk discussiepunt bij dit soort fusiebesprekingen was de amateurklasse waar de overblij-

² *Nota inzake sanering betaald voetbal* (december 1964). Stadsarchief 's-Hertogenbosch, Secretarieearchief Gemeente 's-Hertogenbosch 1920-1996, inv. nr. 9367. De nota is in zijn geheel gepubliceerd in het *Brabants Dagblad* (18-20 januari 1965).

³ Voor deze en onderstaande alinea's is gebruik gemaakt van Nationaal Archief (NA), Den Haag, Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB), nummer toegang 2.19.123. Bij deze passage gaat het om inv. nr. 4055.

vende amateurclubs in terechtkwamen. In een nota voor B&W van 's-Hertogenbosch over de eerste besprekingen in maart 1964 stond hierover: 'De amateurverenigingen zullen in de 2de klasse amateurs worden ingedeeld.' Burgwal schreef echter in zijn verslag van een ontmoeting met het bestuur van Wilhelmina net iets anders, namelijk dat hij meende de vereniging ervan te hebben overtuigd dat indeling in de tweede klasse in het eerste seizoen te verkiezen zou zijn boven die in de eerste klasse: 'Ik heb toegezegd, dat uiteraard het sectiebestuur Betaald Voetbal zijn uiterste best zal doen de indeling zo gunstig mogelijk te adviseren.'⁴

Indeling van de amateurstaart was op dit moment intern nog een zeer heikel punt bij de KNVB. Burgwal wilde en kon alleen maar aangeven dat de sectie betaald voetbal voorstander was van de tweede klasse en de verwachting had dat dit ook zou lukken, met name door de medewerking van de zondagamateurs. De volgende maanden bleek er echter in de Reorganisatiecommissie van de KNVB een groot verschil van mening te bestaan over de interpretatie van het standpunt van deze amateursectie.⁵

'De fusie gaat niet door indien U voor wat de indeling van ons eerste elftal betreft niet tot onze tevredenheid kunt handelen.'

De fusie bij de verenigingen

De Bossche gemeenteraad ging in haar vergadering van 29 mei unaniem akkoord met een voorstel van B&W tot het verstrekken van een geldlening aan de Stichting Betaald Voetbal 's-Hertogenbosch.⁶ Het zag er goed uit voor de plannen. Op 3 juni hielden beide verenigingen algemene ledenvergaderingen waarin werd ingestemd met de fusie. Bij BVV hadden de voorstemmers een ruime meerderheid van 223 tegen 14, maar de leden van Wilhelmina hadden meer dan drie uur nodig om uiteindelijk met 86 tegen 45 het voorstel aan te nemen. De volgende dag verscheen dan ook het bericht in de pers dat de fusie in Den Bosch doorging.⁷

Het was echter geen gelopen race, want Wilhelmina verbond aan het afscheid van het betaald voetbal

wel een belangrijke voorwaarde. In een scherp geformuleerde brief aan de KNVB eiste Wilhelmina indeling van het eerste amateurelftal in de eerste klasse 'en indien dit niet te realiseren zou zijn in de 2^e klasse amateurs', met als dreigende toevoeging: 'De fusie gaat niet door indien U voor wat de indeling van ons eerste elftal betreft niet tot onze tevredenheid kunt handelen.'

Door de algemene ledenvergadering van BVV was deze eis niet aan het akkoord verbonden, maar het bestuur deed op 5 juni wel aan de KNVB het verzoek 'om onze vereniging in te delen, minstens in de afd. K.N.V.B. 2^e klasse'.⁸

Fusiebesprekingen stranden

In het *Brabants Dagblad* verscheen op 19 juni onder de kop 'Voetbalfusie in Den Bosch hangt aan zijden draad' een artikel over de gevolgen van een controverse binnen de KNVB over de vraag waar een naar het amateurvoetbal terugkerende club, inclusief een zogenaamde 'amateurstaart' bij een Telstarfusie, zou worden ingedeeld. Door de eis van Wilhelmina was het Bossche overleg hier onderdeel van geworden, met alle gevolgen van dien. De krant concludeerde: 'Wie nu precies gelijk heeft, laten wij in het midden. Wel duidelijk is, dat allerlei wanbegrippen en nuances verschillen de basis van de Bossche fusie, de terugkeer naar de tweede klasse, geheel dreigen weg te vallen met als gevolg: GEEN FUSIE.'

De teleurstelling bij de bestuurders en de wethouder was groot en ze klaagden over de door de KNVB en met name Burgwal gecreëerde verwachtingen over – op zijn slechtst – de tweede klasse. De voorzitter van de Stichting Betaald Voetbal Den Bosch, E.P. van Lanschot: 'Ik ben bijzonder teleurgesteld, dat dermate lichtvaardig is geoordeeld en wij zo foutief door de KNVB-official zijn voorgelicht. Een kwalijke manier van optreden.'

Burgwal verklaarde echter dat de tweede klasse nooit zeker was geweest, maar '(...) alleen meer waarschijnlijk dan de eerste klasse'.⁹ Op de dag van het artikel kwamen Burgwal en KNVB-voorzitter Schröder op het stadhuis van 's-Hertogenbosch om de stand van zaken toe te lichten. Schröder moest meedelen dat de sectie zondagamateurs van de bond inmiddels had besloten tot indeling in de 4e klasse en deed de toezegging om uiterlijk de komende maandag, 22 juni, uitsluitsel te geven over het standpunt van het bondsbestuur.¹⁰

4 Stadsarchief, Secretariearchief 1920-1996, inv. nr. 2961. NA, KNVB, inv. nr. 389.

5 Deze interne controverse, die zelfs bijna leidde tot een scheuring binnen de KNVB, zal in het tweede deel van dit artikel worden behandeld, zie pagina's 29-32.

6 'Bijlagen 1964' bij de handelingen van de raad no. 126, Stadsarchief, Secretariearchief, inv. nr. 2961. Raadsnotulen (29 mei 1964). *Brabants Dagblad* (30 mei 1964).

7 *Brabants Dagblad* (4 juni 1964).

8 NA, KNVB, inv. nr. 389.

9 *Brabants Dagblad* (19 juni 1964).

10 Notulen sectie betaald voetbal (22 juni 1964), NA, KNVB, inv. nr. 388. *Nota inzake sanering betaald voetbal*, Stadsarchief, inv. nr. 9367.

Huldiging van de spelers van FC Den Bosch, dat meteen in het eerste seizoen kampioen van de Tweede Divisie B werd, op 19 mei 1966. Op de voorgrond, met krans om, Toon Brusselers en achter hem, met shirt in de hand, Daan Netten. Fotograaf: Frans Kuit. Bron: Stadsarchief Den Bosch.

Schröder belde met Egberts, voorzitter van de zondagamateurs, om te horen of het besluit gehandhaafd bleef. De bevestiging hiervan en de overname door het bondsbestuur gaf Schröder vervolgens telefonisch door aan de wethouder, in het besef dat hij daarmee de fusie torpedeerde.

FC Den Bosch '67

In de Bossche voetbalwereld was het na een onderhandelingsproces van zes maanden niet gelukt om tot een fusie te komen van de twee Bossche betaald voetbalclubs. De Stichting Betaald Voetbal FC Den Bosch ging in het seizoen 1964-1965 alleen het betaald voetbal van BVV begeleiden. In april 1965 stemde de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch ermee in om de sanering van het betaald voetbal door te zetten. Nadat ook de eerdere toezeggingen door het bedrijfsleven bevestigd werden, kon de daadwerkelijke overgang van de afdeling betaald voetbal van BVV naar de Stichting FC Den Bosch geregeld worden. Op 11 mei 1965 nam de algemene ledenvergadering van BVV zonder één tegenstem het historische besluit '(...) haar afdeling betaald voetbal geheel af te stoten en deze in te brengen in de

Stichting FC Den Bosch'.¹¹ De volgende dag wijzigde het Stichtingsbestuur de naam in Stichting FC Den Bosch/BVV.¹² Dit betekende voor het betaald voetbal het afscheid van het rood-zwarte BVV en de entree van het zwart-witte FC Den Bosch. BVV ging, een jaar voor het zestigjarig bestaan, met het eerste elftal terug naar... de vierde klasse amateurs.

Wilhelmina kreeg het in de daaropvolgende seizoenen door de oplopende schuld en de dalende inkomsten steeds moeilijker. In 1967 slaagde een nieuwe poging om ook Wilhelmina het betaald voetbal over te laten dragen, wel. Begin april konden de besturen van FC Den Bosch en Wilhelmina bekend maken dat zij tot een fusie wilden komen en op 10 mei ging de algemene ledenvergadering van Wilhelmina hiermee akkoord. De fusieclub ging in De Vliert spelen onder de naam FC Den Bosch '67. Ook de amateurs van Wilhelmina daalden af naar de vierde klasse.

De sanering van het betaald voetbal in 's-Hertogenbosch was alsnog volbracht: er was voortaan nog maar één Bossche profclub.

¹¹ De datum van 11 mei werd genoemd in een brief aan de gemeente (18 mei 1965), Stadsarchief, Secretarieearchief 's-Hertogenbosch 1920-1996, inv. nr. 2961. *Brabants Dagblad* (12 mei 1965).

¹² NA, Ministerie van Justitie: Centraal Archief Stichtingen, 1957-1976, inv. nr. 18169. Op 15 juli 1965 is de naamswijziging in een notariële akte verwerkt.